

CULTURA POPULAR A L'ESCOLA

Roger Roig César

No és fer cap descobriment dir que els vallencs tenim la peculiaritat de comptar la nostra vida per períodes de deu anys, els que transcorren entre dues Festes Decennals de la Mare de Déu de la Candela. El meu record va relacionat amb una de les festes grossíssimes del nostre calendari festiu. La primeres Decennals que vaig viure van ser les de l'any 1981 (les de deu anys abans les vaig passar a la panxa de la mare, i només per una vintena de dies no puc dir que n'he viscut unes altres).

Aleshores era un temps de recuperació de tot plegat després de l'esllavissada cultural, lingüística i identitària que havien representat quaranta anys de dictadura. Aleshores era el moment de tornar a construir, d'entre les ruïnes, un nou monument de cultura, llengua i identitat nacional. I les Festes Decennals de la Mare de Déu de la Candela de l'any 1981 van esdevenir un pas de gegant en aquest objectiu col·lectiu.

Jo aleshores anava a l'Escola Enxaneta, centre educatiu del qual guardo un record inesborrable; els ensenyaments de valors i actituds (i també de coneixements teòrics, encara que aquests els considero menys notoris) que em van transmetre en cadascuna de les etapes acadèmiques que hi vaig cursar m'han estat de gran utilitat en el decurs de la vida, davant de les dificultats per afrontar i dels compromisos per assumir, i espero que ho continuïn sent també en el futur.

Doncs recordo que en aquelles Festes Decennals es va dur a terme una impressionant cercavila de capgrossos i de gegants, a la qual s'afegiren, com a aportació escolar, els alumnes dels diferents centres educatius vallencs amb una mostra del treball de recerca i creació fet a l'aula en relació amb la cultura popular. Aquest va ser el meu primer contacte (i crec també que el de molts altres vallencs) amb la cultura festiva tradicional de casa nostra; un primer contacte, val a dir-ho, ben positiu, i prova d'això és que ha tingut continuïtat.

En aquest context, a la classe vam treballar durant setmanes a l'entorn de la festa, i com a colofó, vam construir un capgròs cadascun dels alumnes. Amb l'ajuda

inestimable de la professora de plàstica, vam anar elaborant de mica en mica el nostre particular element del folklore. Recordo que els nens podíem escollir entre dues possibilitats, els vikings i els cowboys, i jo em vaig inclinar clarament per la segona opció. Amb tires de paper de diaris enganxades amb cola damunt d'una bossa de la brossa plena a vessar de serradures, vam anar donant forma a tots els capgrossos i, una vegada finalitzats, cadascú els va pintar a la seva manera. El resultat, des d'un punt de vista estrictament artístic, potser no era el sùmmum, però pel que fa al vessant del treball pedagògic realitzat crec que l'experiència es mereixia un excel·lent.

Finalment va arribar el dia clau, el de la presentació en societat de les nostres creacions. Òbviament que per a la majoria d'espectadors que van sortir al carrer per presenciar aquella cercavila, una més de les moltes que es feren en aquelles Decennals, la nostra presència era gairebé irrellevant enmig de tota aquella allau d'elements del seguici popular, però tots aquells nens i nenes (ara molts pares i mares de família) que la vam viure ens sentíem protagonistes absoluts de la festa i, per uns moments, dipositaris d'un d'aquells moments de glòria (pocs) que un experimenta al llarg de la seva vida. La fotografia correspon a la desfilada a l'alçada del carrer Jaume Mercadé, tocant al Pati, i jo, envoltat per altres companys de classe, sóc el cowboy de la primera fila.

*La cercavila de capgrossos i de gegants de les Decennals del 1981 va ser el meu primer contacte amb la cultura festiva tradicional.
(Foto cedida per l'autor)*